

Брюксел, 2.3.2016 г.
COM(2016) 107 final

2016/0060 (CNS)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

**относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на
решения в областта на имуществените последици на регистрираните
партньорства**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Общ контекст

В член 67, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз се посочва, че Съюзът представлява пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се зачитат основните права и различните правни системи и традиции на държавите членки. В параграф 4 на същия член се предвижда, че Съюзът улеснява достъпа до правосъдие, по-специално чрез принципа на взаимното признаване на съдебните и извънсъдебните решения по граждански дела. В член 81 от същия Договор се посочват изрично мерките, целящи да осигурят „взаимно признаване между държавите членки на съдебните и извънсъдебните решения и тяхното изпълнение“, както и „съвместимост на правилата, приложими в държавите членки по отношение на стълкновение на закони и на юрисдикции“. На това основание бяха приети значителен брой инструменти, по-специално Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000. Никой от тези инструменти обаче не включва в приложното си поле имуществените последици на регистрираните партньорства.

Приетата от Съвета на 30 ноември 2000 г.¹ Програма за взаимно признаване на решенията по граждански и търговски дела предвиди изготвянето на законодателен акт за съдебната компетентност, признаването и изпълнението на решения в областта на „имуществените права, произтичащи от брачни правоотношения и имуществените последици от раздялата на несклучили брак двойки“. В Програмата от Хага², приета от Европейския съвет на 4 и 5 ноември 2004 г., прилагането на Програмата за взаимно признаване се определя като главен приоритет, Комисията се приканва да представи зелена книга относно „уреждането на стълкновения на закони в областта на имуществения режим между съпрузи, включително относно съдебната компетентност и взаимното признаване“ и се подчертава необходимостта до 2011 г. да бъде приет законодателен акт в тази област.

В Стокхолмската програма, приета на 11 декември 2009 г. от Европейския съвет, се споменава също, че взаимното признаване следва да включи имуществения режим между съпрузи и имуществените последици от раздялата на несклучили брак двойки.

В своя „Доклад за гражданството на ЕС за 2010 г.: премахване на пречките за упражняване на правата на гражданите на ЕС“, приет на 27 октомври 2010 г.³, Комисията определи несигурността по отношение на имуществените права на международните двойки като една от основните пречки във всекидневието на гражданите на ЕС при упражняването на правата, предоставени им от ЕС, отвъд националните граници. Ето защо Комисията обяви, че за преодоляване на тази пречка през 2011 г. ще приеме предложение за законодателен акт, позволяващ на международните двойки (съпрузи или регистрирани партньори) по-лесно да определят кой е компетентният съд и кое право се прилага към правата им на собственост.

На 16 март 2011 г. Комисията прие предложение⁴ за регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по

¹ ОВ L 12, 15.1.2001 г., стр. 1.

² ОВ L 53, 3.3.2005 г., стр. 1.

³ COM(2010) 603

⁴ COM(2011) 126.

въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, и предложение⁵ за регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства⁶.

Правното основание на предложените регламенти на Съвета бе член 81, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Предложенията се отнасяха до съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси, обхващащи „аспекти, свързани със семейното право“. Съветът приема мерки на това правно основание, като действа с единодушие след консултация с Европейския парламент. Европейският парламент даде становището си на 10 септември 2013 г.⁷.

Предложенията на Комисията бяха обсъждани в Работната група на Съвета по гражданскоправни въпроси (Имуществен режим между съпрузи и имуществени последици на регистрираните партньорства) до края на 2014 г. През декември 2014 г. Съветът реши да предостави срок за размисъл на държавите членки, които продължават да изпитват затруднения; този срок обаче не следва да е по-дълъг от една година. На заседанието си на 3 декември 2015 г. Съветът стигна до заключението, че не може да бъде постигнато единодушието, необходимо за приемането на предложенията за регламенти относно имуществения режим между съпрузи и имуществените последици на регистрираните партньорства и че следователно целите на сътрудничеството в тази област не могат да бъдат постигнати в разумен срок от Съюза като цяло. Съветът отбеляза също, че няколко държави членки са изразили готовността си да разгледат в положителна светлина установяването на засилено сътрудничество по въпросите от обхвата на предложенията.

От декември 2015 г. до февруари 2016 г. 17 държави членки⁸ отправиха искане към Комисията, в което посочват, че желаят да установят засилено сътрудничество помежду си в областта на имуществения режим на международните двойки, и по-конкретно по отношение на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, и по отношение на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, и приканиха Комисията да представи на Съвета предложение в тази насока.

Предложението за решение на Съвета за разрешаване на засилено сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществения режим на международни двойки, обхваща както въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, така и въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства; настоящото предложение за регламент на Съвета относно имуществените последици на регистрираните партньорства и паралелното предложение за регламент относно имуществения режим между съпрузи, с които се въвежда

⁵ COM(2011) 127.

⁶ В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договорите, Дания не участва в приемането на предложениния регламент, и не бе обвързана от него, нито от неговото прилагане. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 2 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договорите, Ирландия и Обединеното кралство не оповестиха желанието си да участват в приемането и прилагането на предложениния регламент.

⁷ A7-0253/2013

⁸ Швеция, Белгия, Гърция, Хърватия, Словения, Испания, Франция, Португалия, Италия, Малта, Люксембург, Германия, Чешката република, Нидерландия, Австрия, България и Финландия.

засиленото сътрудничество и които бяха приети от Комисията по едно и също време, са отговорът на Комисията на искането на 17-те държави членки (наричани по-нататък „участващите държави членки“). Предложението за решение на Съвета съдържа подробна оценка на правните условия и целесъобразността във връзка с установяването на засилено сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим на международни двойки, обхващащо както въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, така и въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства.

1.2. Основания и цели на предложението

Нарастващата мобилност на хората в пространство без вътрешни граници води до значително повишаване на броя на двойките от най-различен вид, състоящи се от граждани на различни държави членки, които живеят в държава членка, различна от тяхната собствена, или придобиват собственост в повече от една държава членка. Изследване, реализирано през 2003 г.⁹ от консорциума ASSER-UCL, изведе на преден план нарастващото значение на международните двойки в Съюза и практическите и юридическите пречки, пред които такива двойки често са изправени, както при ежедневното управление на своето имущество, така и при делбата му, предизвикана от раздялата на двойката или смъртта на един от партньорите. Въпреки че най-често срещаният вид двойка е брачната, напоследък се разпространиха нови видове двойки, като например регистрираното партньорство, с което се урежда съюзът между две лица, обвързани в трайна връзка, която е формално регистрирана пред публичен орган. Трудностите, които срещат двойките с регистрирано партньорство, често произтичат от големите разлики между приложимите норми, както на материалното право, така и на международното частно право, които уреждат имуществените последици на тези съюзи.

Поради специфичните особености на регистрираното партньорство и на брака и различните правни последици, които произтичат от тези две форми на съюз, Комисията представя две отделни предложения за регламенти: един, който се отнася до компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, и друг относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи. Тези две предложения са мерките за прилагане на засиленото сътрудничество, установено в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения относно имуществения режим на международни двойки и обхващащо както въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, така и въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства.

С настоящото предложение се цели да се установи ясна правна рамка в Европейския съюз за определяне на компетентността и приложимото право по отношение на имуществените последици на регистрираните партньорства и да се улесни движението на решения и актове в тази област между държавите членки.

⁹ *Изследване на имуществения режим на брачните двойки и на имуществото на неключилите брак двойки в международното частно право и във вътрешното право на държавите членки на Съюза, Консорциум ASSER-UCL.*
Вж.: http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

2. РЕЗУЛТАТ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ — ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Преди да бъде изготвено предложението на Комисията от 2011 г., бяха проведени широки консултации с държавите членки, други институции на Съюза и обществеността. В резултат на проучването, проведено през 2003 г., на 17 юли 2006 г. Комисията публикува Зелена книга за уреждането на стълкновения на закони в областта на имуществения режим между съпрузи¹⁰, включително относно съдебната компетентност и взаимното признаване, която постави началото на широки консултации по тези въпроси. За изготвянето на предложението Комисията създаде група от експерти, наречена „PRM/III“. Групата беше съставена от представители на различните професии, които се засягат от материята, отразяващи различните правни култури в Европа, и проведе пет заседания между 2008 г. и 2010 г. На 28 септември 2009 г. Комисията организира също така публично изслушване с около стотина участници. Резултатът от дебатите потвърди нуждата от инструмент на ЕС в тази област, обхващащ по-специално компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения. На 23 март 2010 г. беше проведена среща с националните експерти, за да се обсъдят ключовите идеи на предложението в процес на изготвяне. Накрая, Комисията направи обща оценка на въздействието предложенията за регламенти, отнасящи се съответно до имуществените последици на регистрираните партньорства и имуществения режим между съпрузи.

Двете нови предложения относно имуществения режим между съпрузи и имуществените последици на регистрираните партньорства съдържат решения, подобни на тези, представени в предложенията от 2011 г., като отчитат обсъжданията, проведени в Съвета и в Европейския парламент до края на 2015 г.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

3.1. Правно основание

Правното основание на настоящото предложение е член 81, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който предоставя на Съвета правомощието да приема с единодушие мерки, свързани със семейното право, които имат трансгранично значение, след консултация с Европейския парламент.

Както и при имуществения режим между съпрузи, имуществените отношения между партньори, от една страна, и между партньори и трети лица, от друга страна, се обуславят от наличието на първо място на регистрирано партньорство. Имууществените аспекти на регистрираните партньорства възникват посредством регистриране на партньорството — така както имущественият режим между съпрузи възниква със сключването на брак — и изчезват с разтрогване на партньорството. Чрез регистриране на партньорството пред публичен орган партньорите създават трайни отношения помежду си, които са юридически признати. Повечето държави членки, които предвиждат в националното си законодателство приложими към партньорството правила, приравняват този институт, доколкото е възможно, на брака.

Целта на настоящото предложение е да се създаде цялостен корпус от норми на международното частно право, които да се прилагат към имуществените последици на регистрираните партньорства. Предложението съответно се отнася до съдебната компетентност, приложимото право, признаването и изпълнението на решения, постановени

¹⁰ COM(2006) 400.

по въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства. Правилата, които се съдържат в предложението, се прилагат само в ситуации с транснационален характер. Следователно условието за трансгранично измерение на член 81, параграф 3 от Договора е изпълнено. Настоящото предложение се отнася само до имуществените последици на регистрираното партньорство и не определя правния институт на регистрираното партньорство, нито налага признаването на регистрираното партньорство в друга държава членка.

3.2. Принцип на субсидиарност

Целите на предложението могат да бъдат постигнати само посредством приемането на общи правила относно имуществените последици на регистрираните партньорства, които трябва да бъдат идентични във всички участващи държави членки с цел осигуряване на правна сигурност и предвидимост за гражданите. Следователно предприемането на едностранни действия от държавите членки би било в противоречие с тази цел. Не съществуват международни конвенции, приложими в тази област, с изключение на Конвенцията за признаването на регистрираните партньорства от 5 септември 2007 г. на Международната комисия по гражданско състояние. Но тази конвенция урежда само признаването на партньорствата и все още не е влязла в сила, поради което е малко вероятно тя да даде необходимия отговор, съответстващ на мащаба на проблемите, обхванати от настоящото предложение, установени както от оценката на въздействието, така и от обществената дискусия. Естеството и мащабът на проблемите, пред които са изправени гражданите на Съюза, са такива, че целите на предложението могат да бъдат постигнати само на равнището на Съюза.

3.3. Принцип на пропорционалност

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като се ограничава стриктно до необходимото за постигането на залегналите в него цели. С него не се прави опит за хармонизиране на материалното право на държавите членки, свързано с имуществените аспекти на регистрираните партньорства, и то не засяга данъчния режим на държавите членки, приложим към прекратяването на имуществената общност на партньорите с регистрирано партньорство. Предложението няма да доведе до финансови или административни тежести за гражданите и ще представлява само минимална допълнителна тежест за съответните национални органи.

3.4. Въздействие върху основните права

В съответствие със Стратегията на Съюза за ефективно прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз¹¹ Комисията се увери, че предложението зачита правата, изложени в Хартата.

Предложението не засяга правото на зачитане на личния и семейния живот и правото на встъпване в брак и на създаване на семейство в съответствие с националните закони, които права са установени съответно в членове 7 и 9 от Хартата.

Утвърждава се правото на собственост, установено в член 17 от Хартата. Възможността да бъде предвидено кое право ще се прилага към цялото имущество на двойката ще позволи на партньорите да се възползват по-ефективно от имуществените си права.

¹¹ Съобщение на Комисията, COM(2010) 573, 19.10.2010 г.

Комисията също се увери, че предложението е в съответствие с член 9 от Хартата, установяващ правото на създаване на семейство в съответствие с националните закони, и с член 21 от Хартата, забраняващ всяка форма на дискриминация.

Накрая, предложените разпоредби подобряват достъпа на гражданите до правосъдие в Съюза, особено за двойките, обвързани в регистрирано партньорство. Те улесняват прилагането на член 47 от Хартата, който гарантира правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес. Тъй като предвижда обективни критерии за установяване на компетентния съд, предложението ще предотврати паралелните производства, както и прибързаното подаване на искова молба от по-активната страна.

3.5. Избор на инструмент

Необходимостта от правна сигурност и предвидимост изисква ясни и еднотипни правила, което налага формата на регламент. Предложените правила в областта на компетентността, приложимото право и свободното движение на решения са ясни и подробни и не изискват транспониране в националното право. Постигането на правна сигурност и предвидимост би било компрометирано, ако държавите членки разполагаха със свобода на преценка при въвеждането на правилата.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА, ОПРОСТЯВАНЕ И СЪГЛАСУВАНOST С ДРУГИТЕ ПОЛИТИКИ НА СЪЮЗА

4.1. Отражение върху бюджета

Предложението няма да има отражение върху бюджета на Съюза.

4.2. Опростяване

Хармонизирането на правилата за компетентността ще опрости значително процедурите за определяне въз основа на общи правила на компетентния съд за решаването на въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства. Разширяването на компетентността на съда, сезиран вследствие на прилагането на действащото законодателство на ЕС с производство за прекратяване на партньорството или с производство за наследяване, в случай на смърт на един от партньорите, така че да обхване свързаните производства относно имуществените последици на партньорството, ще позволи всички аспекти на ситуацията на гражданите да бъдат разгледани от един и същи съд.

Хармонизирането на стълкновителните норми ще опрости значително процедурите посредством определяне на приложимото право въз основа на единен корпус правила, които заместват съществуващите национални стълкновителни норми на държавите членки.

Накрая, предложените правила за признаването и изпълнението на съдебни решения ще улеснят движението на гражданите между държавите членки.

4.3. Съгласуваност с другите политики на Съюза

Настоящото предложение е част от усилията на Комисията за премахване на пречките, пред които са изправени гражданите на Съюза в ежедневието си при упражняване на правата, които са им предоставени от правото на Съюза, както е посочено в Доклада за гражданството на ЕС за 2010 г., упоменат по-горе.

5. КОМЕНТАРИ ПО ЧЛЕНОВЕТЕ

5.1. Глава I: Обхват и определения

Член 1

Понятието „имуществени последици на регистрирано партньорство“ трябва да се тълкува самостоятелно и да обхваща както аспектите, свързани с ежедневното управление на имуществото на партньорите, така и тези, свързани с прекратяването на имуществената общност поради раздяла на двойката или смърт на един от партньорите.

При определянето на областите, които се обхващат от бъдещия инструмент, бе сметнено за необходимо да се състави изчерпателен списък с областите, изключени от действието на регламента. Съответно от приложното поле на регламента са изключени въпросите, които вече са обхванати от съществуващи регламенти на Съюза, като задълженията за издръжка¹², особено между партньорите, и въпросите, свързани с наследственото право¹³.

Регламентът не засяга съществуването или действителността на регистрирано партньорство съгласно националното право или признаването в една държава членка на партньорство, регистрирано в друга държава членка. Той също така не засяга въпросите, свързани със социалното осигуряване, или правата на пенсия в случай на прекратяване или анулиране на регистрираното партньорство.

Регламентът не засяга вида на вещните права, свързани с дадено имущество, класификацията на вещите и правата и определянето на правомощията на носителя на тези права.

Изискванията за извършването на вписване в имотния регистър и последиците от вписването или невписването в този регистър също се изключват от приложното поле на регламента.

Член 3

С цел да бъдат съгласувани и да се улесни разбирането и прилагането им, някои от определенията на понятията в настоящия регламент се срещат и в други действащи инструменти на Съюза.

Настоящият регламент се отнася само до имуществените последици на регистрираните партньорства, които са обект на специално определение, ограничаващо ги до съществуващите имуществени отношения между партньори и между партньори и трети лица, които произтичат от институционализираната връзка, създадена чрез регистриране на партньорството.

Предложеното определение за „съд“ обхваща органите и правните специалисти (като например нотариуси), които упражняват съдебни функции или действат въз основа на делегиране на правомощия от съд, така че актовете, издавани от тези органи, да бъдат приравнени към съдебните решения за целите на признаването и на изпълнението им в държава членка, различна от тази, в която са били издадени.

¹² Уредени от Регламент (ЕО) № 4/2009 (ОВ L 7, 10.1.2009 г., стр. 1).

¹³ Уредени от Регламент (ЕО) № 650/2012 (ОВ L 201, 10.1.2009 г., стр. 107).

5.2. Глава II: Компетентност

Съдебните производства, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства, често имат за предмет прекратяването на имуществената общност на партньорите в резултат от смъртта на единия от партньорите, от тяхната раздяла или от прекратяването или анулирането на регистрираното партньорство.

Целта на настоящия регламент е да позволи на гражданите различните свързани процедури да се разглеждат от съдилищата на една и съща държава членка. За постигането на тази цел регламентът предвижда осигуряване на съответствие на правилата за определяне на компетентността на съдилищата, сезирани с имуществените аспекти на регистрираните партньорства, със съществуващите правила в други инструменти на Съюза, и по-специално концентриране компетентността по отношение на имуществения режим в държавата членка, чиито съдилища разглеждат въпросите за наследяването на партньор или за прекратяването или анулирането на регистрираното партньорство.

Член 4

С цел да се гарантира, че в случай на смърт на един от партньорите, компетентният съд може да разгледа както въпроса за наследяването на починалия партньор, така и въпроса за прекратяването на имуществената общност на регистрираното партньорство, този член предвижда, че съдът, компетентен по въпросите за наследяването съгласно правилата, установени в Регламент (ЕС) № 650/2012, следва да е компетентен да се произнесе и по свързаното с наследяването прекратяване на имуществения режим на регистрираното партньорство.

Член 5

По същия начин съдът на държава членка, който разглежда въпроса за прекратяването или анулирането на регистрираното партньорство, следва също да се произнесе, ако партньорите са съгласни със това, по прекратяването на имуществената общност на регистрираното партньорство вследствие от прекратяването или анулирането на регистрираното партньорство.

Членове 6 и 7

Член 6 предвижда отделни правила за компетентност, които се прилагат, когато въпросите, отнасящи се до имуществения режим на регистрираното партньорство, не са свързани с производство за уреждане на наследяването или за прекратяване или анулиране на регистрираното партньорство (например, когато партньорите искат да променят имуществения режим на тяхното регистрирано партньорство). Списък с йерархично изброени критерии за привръзка позволява да се определи държавата членка, чиито съдилища са компетентни да разглеждат производства, свързани с имуществените аспекти на регистрираните партньорства.

Предложените критерии включват общото обичайно местопребиваване на партньорите, тяхното последно общо обичайно местопребиваване, ако единият от тях все още живее там, и обичайното местопребиваване на ответника; тези широко разпространени критерии често съвпадат с местонахождението на имуществото на партньорите. Друг критерий е общото гражданство на партньорите, а последният критерий е държавата членка, в която е създадено регистрираното партньорство.

В такива случаи, с цел да се увеличи предвидимостта и свободата на избор на партньорите, член 7 също така им позволява да се споразумеят, че съдилищата, които следва да разглеждат въпросите, свързани с имуществения режим между тях, следва да бъдат съдилищата на държавата членка, чието право е приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, или съдилищата на държавата членка, в която е създадено регистрираното партньорство.

Член 9

По изключение компетентният съд на държава членка, може да се откаже от компетентност, ако националното право на тази държава членка не предвижда правния институт на регистрираното партньорство. С цел да се гарантира достъпа до правосъдие на партньорите в тези случаи, партньорите могат да се споразумеят, че съдилищата на държавата членка, чието право е приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, или съдилищата на държавата членка, в която е създадено регистрираното партньорство, ще се произнесат по делото. В противен случай държавата членка, чиито съдилища следва да се произнесат по въпроса, се определя съгласно критериите, установени в член 5.

Във никакъв случай компетентният съд на държава членка няма да може да се откаже от компетентност, когато партньорите са получили прекратяване или анулиране на регистрираното им партньорство, които могат да бъдат признати в държавата членка на сезирания съд.

Член 10

Ако съдилищата на нито една държава членка не са компетентни по силата на предишните членове, този член гарантира достъп до правосъдие за партньорите и заинтересованите трети лица пред съдилищата на държавата членка, в която единият или двамата партньори имат недвижимо имущество. В тези случаи съдът се произнася само относно недвижимото имущество, намиращо се в тази държава членка.

5.3. Глава III: Приложимо право

Член 20

Правото, приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, може да бъде правото на държава членка или правото на трета държава.

Член 21

С предложения в регламента вариант се установява единен режим: цялото имущество на партньорите, независимо от неговия вид (движимо или недвижимо) и местонахождение, се подчинява на едно и също право, а именно правото, приложимо към имуществения режим на регистрираното партньорство.

Недвижимите имоти заемат специално място в имуществото на двойките и една от предвижданите възможности е те да се подчиняват на правото на държавата, в която се намират (*lex rei sitae*), което означава да се позволи известно „раздробяване“ на приложимото право по отношение на имуществения режим на регистрираното партньорство. Това решение обаче може да се превърне в източник на проблеми, особено в момента на прекратяването на имуществената общност на регистрираното партньорство, тъй

като то води до нежелано разделяне на целостта на имуществения режим на регистрираното партньорство (като в същото време задълженията остават подчинени на единен режим) и до прилагането на различни закони спрямо различните вещи, съставлящи имуществото на регистрираното партньорство. Ето защо регламентът предвижда, че приложимото към имуществото на регистрираното партньорство право, избрано от партньорите или определено по другите разпоредби при липса на избор, ще се прилага към цялото имущество на двойката, движимо или недвижимо, независимо от това къде се намира то.

Член 22

По време на проведените консултации са очерта широк консенсус за това да се признае известна свобода на съпрузите при избора на правото, приложимо към имуществения режим между тях, за да се улеснят съпрузите при управлението на тяхното имущество. Възможността за избор на правото, приложимо към имуществения режим на регистрираното партньорство, следва да се прилага в еднаква степен за регистрираните партньори. Тази възможност следва да бъде ясно уредена, за да се избегне изборът на право, което има малка връзка с реалния живот или развитието на ситуацията на двойката: ето защо избраното право трябва да бъде правото на държавата, в която партньорите или бъдещите партньори, или единият от тях, имат обичайно местопребиваване, или правото на държавата, в която е създадено регистрираното партньорство.

В допълнение към възможността за партньорите да изберат приложимото право към момента на създаване на тяхното регистрирано партньорство, този член предвижда, че този избор може да бъде направен и по-късно. По същия начин, партньорите, направили избор на приложимо право към момента на създаване на регистрираното им партньорство, могат по-късно да решат да сменят това право с друго. Ако партньорите решат да сменят правото, приложимо към имуществения режим между тях, те са ограничени до възможностите за избор на право, които са имали към момента на създаване на тяхното регистрирано партньорство.

Възможна е само доброволна смяна на приложимото право. За да се избегне правна несигурност, регламентът не предвижда автоматична смяна на приложимото право, без партньорите да са изразили съгласието си за такава смяна или без те да се били уведомени за нея.

Освен това, за да няма смяната на правото, приложимо към имуществения режим на регистрираното партньорство, негативни последици за партньорите, тя поражда действие само за в бъдеще, освен ако партньорите не са се споразумели тя да има обратно действие.

Правата на трети лица, чиито интереси биха могли да бъдат засегнати от смяната на правото, приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство са защитени: регламентът предвижда, че последиците на смяната с обратно действие на правото, приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, не могат да засягат по неблагоприятен начин правата на трети лица.

Членове 23 — 25

Тези разпоредби съдържат правила относно процедурите, които партньорите трябва да следват при избора на приложимо право и при договарянето на своя имуществен режим посредством споразумение за имуществени отношения между партньори.

Член 26

Когато партньорите не избират правото, приложимо към имуществения режим на регистрираното им партньорство, е важно да има общи правила в участващите държави членки за определяне на приложимото право при липса на избор на партньорите. Приложимото право ще бъде правото на държавата членка, в която е създадено регистрираното партньорство. По изключение обаче един от партньорите може да поиска от съд приложимото право да бъде правото на държавата, в която партньорите са имали последното си общо обичайно местопребиваване.

Членове 27 и 28

В регламента се посочват някои от въпросите, които се уреждат от правото, приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство. Тези въпроси включват прекратяването на имуществената общност, а така също и действието на имуществените последици на регистрираното партньорство върху правоотношенията между партньор и трето лице. Въпреки това, за да се защитят правата на трети лица, регламентът предвижда, че партньор не може при спор да противопоставя на трето лице приложимото право, освен ако това трето лице е знаело или е следвало да знае за правото, приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство. В регламента се определят и случаите, при които се счита, че третото лице е знаело или е следвало да знае за приложимо правото, което урежда имуществените последици на регистрираното партньорство.

Член 29

За да се вземат предвид националните правила за защита на семейното жилище, тази разпоредба допуска в дадена държава членка да не се прилага чуждото право, а да се даде предимство на собственото ѝ право. Съответно с цел осигуряване на защитата на семейното жилище, държава членка, на чиято територия се намира това жилище, може да наложи прилагането на собствените си правила за защита на семейното жилище. По изключение тази държава може да прилага собственото си право спрямо всяко лице, което живее на нейна територия, с „предимство“ пред разпоредбите на нормално приложимото право или това на споразумението за имуществени отношения между партньорите, сключено в друга държава членка.

5.4. Глава IV: Признаване, изпълняемост и изпълнение

Предложеният регламент предвижда свободното движение на решения, автентични актове и съдебни спогодби в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства. Така чрез него се въвежда взаимно признаване, основано на взаимното доверие, което се поражда от интеграцията на държавите членки в рамките на Съюза.

Свободното движение намира конкретно изражение в единна процедура за признаването и изпълнението на съдебни решения, автентични актове и съдебни спогодби с произход от друга държава членка. Тази процедура заменя националните процедури, действащи понастоящем в различните държави членки. Основанията за непризнаване или за отказ на изпълнение също са уеднаквени на равнището на Съюза и са сведени до необходимия минимум. Те заменят различните съществуващи понастоящем на национално равнище основания, които често са по-широки.

Решения

Предложените норми за признаването и изпълнението на решения следват тези, съдържащи се в Регламент № 650/2012 относно наследяването. Съответно те препращат към процедурата за екзекватура, предвидена в този регламент. Това означава, че всяко решение на държава членка се признава в другите държави членки без прилагането на каквато и да е специална процедура и че за да получи изпълнението на съдебно решение в друга държава членка, ищецът трябва да започне единна процедура в държавата членка по изпълнение, за да се сдобие с декларация за изпълняемост. Тази процедура е едностранна и първоначално се ограничава до проверка на документи. Чак на по-късен етап, ако ответникът възрази, съдът пристъпва към разглеждане на възможните основания за отказ. По този начин се предоставя адекватна защита на правата на ответниците.

Тези правила представляват значителен напредък в сравнение с настоящата ситуация. Понастоящем признаването и изпълнението на решения се урежда от националното право на държавите членки или от двустранни споразумения, сключени между някои държави членки. Приложимите процедури, а така също и необходимите документи за получаване на декларация за изпълняемост и основанията за отказ на признаване на чуждите решения, са различни в отделните държави членки.

Както е обяснено по-горе, настоящият регламент е първата мярка в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства и засяга семейното право (вж. точка 3.1). Предвид неговия специфичен контекст, свободното движение на решения е обект на процедурата за екзекватура. Може обаче на по-късен етап да се помисли за премахване на междинните производства (екзекватура), както това вече стана в други области, след извършването на оценка на приложението на нормите на настоящия регламент и на развитието на съдебното сътрудничество в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства.

Актовете, съставени от органи, които упражняват правомощията си по делегиране в съответствие с определението за съд, предвидено в член 2 от настоящия регламент, ще бъдат приравнени на съдебни решения и следователно ще бъдат обхванати от разпоредбите за признаване и изпълнение, предвидени в тази глава.

Автентични актове

С оглед на практическото значение на автентичните актове в областта на имуществените аспекти на регистрираните партньорства и с цел осигуряване на съгласуваността на този регламент с другите инструменти на Съюза в тази материя, настоящият регламент трябва да осигури приемането на тези актове, за да се гарантира свободното им движение.

Приемането на автентичните актове означава, че те имат същата доказателствена сила по отношение на съдържанието и фактите, описани в тях, и се ползват със същата презумпция за действителност и със същата изпълняемост, както в държавата им по произход.

2016/0060 (CNS)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹⁴,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁵,

в съответствие със специална законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) Европейският съюз си е поставил за цел поддържането и развитието на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се гарантира свободното движение на хора. С оглед на постепенното изграждане на това пространство Съюзът трябва да приеме мерки в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранични последици, по-специално когато това е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар.
- (2) Съгласно разпоредбите на член 81, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз тези мерки може да включват мерки, които целят да осигурят съвместимост на правилата, приложими в държавите членки по отношение на стълкновението на закони и на юрисдикции.
- (3) На своята среща в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет потвърди принципа на взаимно признаване на съдебни и други решения на органите на съдебната власт като крайъгълен камък в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси и прикани Съвета и Комисията да приемат програма от мерки за прилагане на този принцип.
- (4) На 30 ноември 2000 г. беше приета обща програма на Комисията и Съвета, съдържаща мерки за прилагане на принципа на взаимно признаване на решения по граждански и търговски дела¹⁶. В тази програма мерките, свързани с хармонизирането на стълкновителни норми, се определят като мерки, улесняващи взаимното признаване на решения, и се предвижда създаването на инструмент по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи и имуществените последици при раздяла на двойки, които нямат сключен брак.
- (5) На заседанието си на 4 и 5 ноември 2004 г. в Брюксел Европейският съвет прие нова програма, озаглавена „Хагска програма: укрепване на свободата, сигурността и

¹⁴ ОВ С [...], [...], стр. [...].

¹⁵ ОВ С [...], [...], стр. [...].

¹⁶ ОВ С 12, 15.1.2001 г., стр. 1.

правосъдието в Европейския съюз¹⁷. В нея Съветът прикани Комисията да представи Зелена книга относно уреждането на стълкновения на закони в областта на имуществения режим между съпрузи, включително относно съдебната компетентност и взаимното признаване. В програмата се подчертава и необходимостта да бъде приет инструмент в тази област.

- (6) На 17 юли 2006 г. Комисията прие Зелена книга относно уреждането на стълкновения на закони в областта на имуществения режим между съпрузи, включително относно въпроса за съдебната компетентност и взаимното признаване¹⁸. С тази Зелена книга се откриха широки консултации, обхващащи всички аспекти на трудностите, пред които са изправени двойките в Европа при прекратяване на имуществената общност, както и наличните правни средства за преодоляването им. В Зелената книга се разглеждат също така всички въпроси на международното частно право, с които се сблъскват двойките, обвързани в други форми на съюз освен брачния, включително двойките с регистрирано партньорство, както и специфични за тях проблеми.
- (7) На заседанието си от 10 и 11 декември 2009 г. в Брюксел Европейският съвет прие нова многогодишна програма, озаглавена „Стокхолмска програма — Отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите“¹⁹. В нея Европейският съвет посочва, че взаимното признаване следва да включи и области, които, макар все още необхванати от този принцип, са от основно значение за всекидневния живот, например имуществените последици при раздяла на двойки, като се вземат под внимание правните системи на държавите членки, в това число общественият ред (*ordre public*) и националните традиции в тази област.
- (8) В своя „Доклад за гражданството на ЕС за 2010 г.: премахване на пречките за упражняване на правата на гражданите на ЕС“, приет на 27 октомври 2010 г.²⁰, Комисията обяви, че ще приеме предложение за законодателен акт, с който да бъдат премахнати пречките пред свободното движение на хора, и по-специално трудностите, които срещат двойките при управление на имуществото си или при неговата делба.
- (9) На 16 март 2011 г. Комисията прие предложение²¹ за регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, и предложение²² за регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства.
- (10) На заседанието си на 3 декември 2015 г. Съветът стигна до заключението, че не може да бъде постигнато единодушието, необходимо за приемането на предложенията за регламенти относно имуществения режим между съпрузи и имуществените последици на регистрираните партньорства и че следователно целите на сътрудничеството в тази област не могат да бъдат постигнати в разумен срок от Съюза като цяло.

¹⁷ ОВ С 53, 3.3.2005 г., стр. 1.

¹⁸ COM(2006) 400.

¹⁹ ОВ С 115, 4.5.2010 г., стр. 1.

²⁰ COM(2010) 603.

²¹ COM(2011) 126.

²² COM(2011) 127.

- (11) От декември 2015 г. до февруари 2016 г. Швеция, Белгия, Гърция, Хърватия, Словения, Испания, Франция, Португалия, Италия, Малта, Люксембург, Германия, Чешката република, Нидерландия, Австрия, България и Финландия отправиха искане към Комисията, в което посочват, че желаят да установят засилено сътрудничество помежду си в областта на имуществения режим на международните двойки, и по-конкретно по отношение компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, и по отношение на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, и приканиха Комисията да представи на Съвета предложение в тази насока.
- (12) На [...] Съветът прие Решение [...] за разрешаване на засилено сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществения режим на международни двойки, обхващащо както въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, така и въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства.
- (13) Съгласно член 328, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, при установяване на засилено сътрудничество то е отворено за всички държави членки, при условие че се зачитат евентуалните условия за участие, определени в решението за разрешаването му. То е отворено за тях във всеки друг момент, при условие че се зачитат както посочените условия, така и вече приетите в тази насока актове. Комисията и държавите членки, участващи в засилено сътрудничество, следва да се стремят да насърчават участието в него на възможно най-голям брой държави членки. Настоящият регламент следва да е задължителен в своята цялост и да се прилага пряко само в участващите държави членки в съответствие с Договорите.
- (14) В съответствие с член 81 от Договора за функционирането на Европейския съюз настоящият регламент следва да се прилага в контекста на имуществените последици на регистрираните партньорства с трансграничен характер.
- (15) За да се осигури правната сигурност на неключилите брак двойки по отношение на имуществото им и да им се предостави известна предвидимост, всички правила, отнасящи се до имуществените последици на регистрираните партньорства, следва да бъдат обхванати от един инструмент.
- (16) Подходът към другите форми на съюз освен брачния, установени в законодателствата на държавите членки е многообразен и затова следва да се прави разграничение между двойките, чийто съюз е институционално сключен чрез регистрирането на партньорство пред публичен орган, и двойките, които живеят във фактически съюз. Въпреки че някои държави членки уреждат законодателно фактическите съюзи, те следва да бъдат разглеждани отделно от регистрираните партньорства, чието формално съществуване позволява да се отчете тяхната специфичност и да се определят приложими спрямо тях правила в законодателството на Съюза. За правилното функциониране на вътрешния пазар е необходимо да се премахнат пречките пред свободното движение на хора, регистрирали своето партньорство, и по-специално трудностите, които тези двойки срещат при управление на имуществото си или при неговата делба. За да бъдат постигнати тези цели, настоящият регламент следва да обедини разпоредбите относно компетентността, приложимото право, признаването или, според случая, приемането, изпълняемостта и изпълнението на съдебни решения, автентични актове и съдебни спогодби.

- (17) Регламентът следва да обхване въпросите, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства. В настоящия регламент понятието „регистрирано партньорство“ следва да получи определение единствено за целите на регламента. Специфичното съдържание на това понятие следва да продължи да се определя от националното право на държавите членки. Нищо в настоящия регламент не задължава държава членка, чието право не познава правния институт на регистрираното партньорство, да го предвиди в националното си право.
- (18) В обхвата на настоящия регламент следва да попаднат всички гражданскоправни аспекти, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства, както ежедневно управление на имуществото на партньорите, така и прекратяването на имуществената общност, по-специално в резултат на раздялата на двойката или смъртта на единия от партньорите.
- (19) Настоящият регламент не следва да се прилага за области на гражданското право, различни от имуществените последици на регистрирани партньорства. От съображения за яснота редица въпроси, които биха могли да се разглеждат като свързани с режима на имуществени последици на регистрираните партньорства, следва изрично да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент.
- (20) Поради това настоящият регламент не следва да се прилага за въпроси, свързани с общата дееспособност на партньорите; това изключение обаче не следва да обхваща конкретни правомощия и права на единия или на двамата партньори по отношение на дадено имущество, между самите тях или спрямо трети лица, тъй като тези правомощия и права следва да попаднат в обхвата на регламента.
- (21) Регламентът не следва да се прилага спрямо други преюдициални въпроси като съществуването, действителността или признаването на регистрирано партньорство, които продължават да се уреждат от националното право на държавите членки, включително от нормите на тяхното международно частно право.
- (22) Задълженията за издръжка между партньори, които са уредени от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка²³, както и въпросите, свързани с наследяването на починал партньор, обхванати от Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство²⁴, следва да се изключат от обхвата на настоящия регламент.
- (23) Въпросите относно права на прехвърляне или на корекции между партньори на право на пенсия или на пенсия за инвалидност, независимо от естеството им, придобити по време на регистрирано партньорство и които не са били източник на доход от пенсия по време на регистрираното партньорство, следва да останат извън обхвата на настоящия регламент, като се отчитат специфичните системи, съществуващи в държавите членки. Това изключение обаче следва да се тълкува тясно. Следователно настоящият регламент следва да урежда по-специално въпроса за класифицирането на пенсионните активи, сумите, които вече са били изплатени на единия партньор по

²³ ОВ L 7, 10.1.2009 г., стр. 1.

²⁴ ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107.

време на регистрираното партньорство и евентуалната компенсация, която би била предоставена в случай на пенсия, придобита с общи активи.

- (24) Настоящият регламент следва да даде възможност за възникване или прехвърляне на право върху недвижима или движима собственост в резултат на имуществените последици на регистрирано партньорство съгласно приложимото към имуществените последици на регистрираните партньорства право. В него обаче не следва да се засяга ограниченият брой („*numerus clausus*“) вещни права, срещащи се в националното право на някои държави членки. Дадена държава членка не следва да е задължена да признае вещно право, свързано с имущество, намиращо се на нейна територия, ако въпросното вещно право е непознато в правната система на тази държава членка.
- (25) Въпреки това, за да могат партньорите да се възползват в друга държава членка от правата си, които са възникнали или са им прехвърлени в резултат от имуществени последици на регистрирано партньорство, в настоящия регламент следва да се предвиди адаптирането на непознато вещно право към най-близкото равностойно право съгласно законодателството на другата държава членка. При такова адаптиране следва да се вземат предвид целите и интересите, преследвани от конкретното вещно право, и свързаните с него последици. С цел определяне на възможно най-близкото равностойно право съгласно националното законодателство може да се потърси връзка с органите или компетентните лица на държавата, чието право е било приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, за да се получи допълнителна информация относно естеството и последиците от съответното вещно право. За тази цел биха могли да се използват съществуващите мрежи за съдебно сътрудничество по гражданскоправни и търговскоправни въпроси, както и всички останали налични средства за улесняване на разбирането на правото на друга държава.
- (26) Адаптирането на непознати вещни права, което е изрично предвидено в настоящия регламент, не следва да изключва други форми на адаптиране в контекста на прилагането на настоящия регламент.
- (27) Изискванията за вписване в регистър на право върху недвижима или движима собственост следва да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Ето защо правото на държавата членка, в която се води регистърът (за недвижимата собственост това е *lex rei sitae*), следва да определя правните условия и начина на извършване на вписването, както и органите, например поземлени регистри или нотариуси, които отговарят за извършване на проверка на това, дали са изпълнени всички изисквания и дали представената или изготвената документация е достатъчна или съдържа необходимата информация. По-специално тези органи могат да проверяват дали правото на партньор по отношение на имущество, посочено в представения за вписване документ, е право, вписано като такова в регистъра или доказано по друг начин в съответствие с правото на държавата членка, в която се води регистърът. За да се избегне дублирането на документи, органите по вписването следва да приемат онези документи, изготвени от компетентните органи в друга държава членка, чието разпространение е предвидено в настоящия регламент. Това не следва да изключва възможността органите, участващи във вписването, да поискат от лицето, което подава заявление за вписване, да представи такава допълнителна информация или такива допълнителни документи, каквито се изискват съгласно правото на държавата членка, в която се води регистърът, например информация или документи, свързани с изплащане на приход. Компетентният орган може да посочи на

лицето, което подава заявление за вписване, как може да се предоставят липсващата информация или документи.

- (28) Последниците от вписването на дадено право в регистър следва също да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Ето защо именно правото на държавата членка, в която се води регистърът, следва да определя дали вписването има например декларативно или конститутивно действие. По този начин, когато например придобиването на право върху недвижима собственост изисква вписването в регистър в съответствие с правото на държавата членка, в която се води регистърът, с цел да се гарантира действието *erga omnes* на регистрите или да се осигури закрила на правните сделки, моментът на придобиването следва да се определя от правото на тази държава членка.
- (29) Настоящият регламент следва да зачита различните системи за уреждане на въпросите, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства, които се прилагат в държавите членки. Следователно за целите на настоящия регламент понятието „съд“ следва да бъде разширено, така че да обхваща не само съдилищата в тесния смисъл на думата, които упражняват съдебни функции, но например и нотариусите в някои държави членки, които в определени области, свързани с имуществените последици на регистрирани партньорства, упражняват съдебни функции като съдилища, както и нотариусите и правните специалисти, които в някои държави членки упражняват съдебни функции във връзка с имуществените последици на регистрирани партньорства чрез делегиране на правомощия от съда. Всички съдилища, съгласно определеното в настоящия регламент, следва да бъдат обвързани от правилата относно компетентността, изложени в настоящия регламент. От друга страна, понятието „съд“ не следва да обхваща извънсъдебните органи на държавите членки, които по силата на националното право са оправомощени да се занимават с въпросите, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства, като например нотариусите в повечето държави членки, когато те, както е обичайният случай, не упражняват съдебни функции.
- (30) С настоящия регламент следва да се даде възможност на всички нотариуси, които имат компетентност в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства в държавите членки, да упражняват тази компетентност. Дали нотариусите в дадена държава членка са обвързани от правилата относно компетентността, предвидени в настоящия регламент, следва да зависи от това дали те попадат в рамките на определението за „съд“ за целите на настоящия регламент.
- (31) Актовете, издавани от нотариуси в областта на имуществените последици на регистрирани партньорства в държавите членки, следва да се разпространяват съгласно настоящия регламент. Когато нотариусите упражняват съдебни функции, те са обвързани от правилата относно компетентността, а решенията, които вземат, следва да се разпространяват в съответствие с разпоредбите за признаването, изпълняемостта и изпълнението на решения. Когато нотариусите не упражняват съдебни функции, те не са обвързани от правилата относно компетентността, а издаваните от тях автентични актове следва да се разпространяват в съответствие с разпоредбите относно автентичните актове.
- (32) За да се вземе предвид нарастващата мобилност на двойките и да се насърчи доброто правораздаване, правилата относно компетентността в настоящия регламент следва да дадат на гражданите възможност различните, свързани помежду си процедури, да се провеждат от съдилищата в една и съща държава членка. За целта регламентът

следва да се стреми да концентрира компетентността относно имуществените последици на регистрираните партньорства в държавата членка, чиито съдилища са сезирани да се произнесат относно наследяването на партньор в съответствие с Регламент (ЕС) № 650/2012 или прекратяването или анулирането на регистрираното партньорство.

- (33) Регламентът следва да предвижда, че когато производство относно наследяване на партньор е висящо пред съд на държава членка, сезиран по силата на Регламент (ЕС) № 650/2012, съдилищата на тази държава следва да бъдат компетентни да се произнасят по въпроси, свързани с имуществените последици на регистрирано партньорство и имащи отношение към наследствения казус.
- (34) По същия начин въпроси, свързани с имуществените последици на регистрирани партньорства, които възникват във връзка с производства, висящи пред съд на държава членка, сезиран с молба за прекратяване или анулиране на регистрирано партньорство, следва да се разглеждат от съдилищата на тази държава членка, ако партньорите са съгласни с това.
- (35) Когато въпросите, свързани с имуществените последици на регистрирани партньорства, не са свързани с висящи производства пред съд на държава членка относно наследяване на партньор или прекратяване или анулиране на регистрирано партньорство, настоящият регламент следва да предвиди йерархично подредени критерии за привръзка за целите на определянето на компетентност, като се започне с обичайното местопребиваване на партньорите към момента на сезирането на съда. Последната стъпка в тези йерархично подредени критерии за привръзка за определянето на компетентност следва да води към държавата членка, по чието право е извършена задължителната регистрация, необходима за създаване на партньорството. Тези критерии за привръзка се определят с оглед на нарастващата мобилност на гражданите, както и за да се гарантира наличието на действителни привързващи фактори между партньорите и държавата членка, в която се упражнява компетентността.
- (36) Имайки предвид, че правният институт на регистрираното партньорство не е предвиден във всички държави членки, съдилищата на държавата членка, чието право не познава института на регистрираното партньорство, може по изключение да е необходимо да се откажат от компетентност съгласно настоящия регламент. В такъв случай съдилищата действат бързо и заинтересованата страна следва да разполага с възможността да отнесе въпроса до всяка друга държава членка, по отношение на която е налице привръзка за предоставяне на компетентност, независимо от реда на тези основания за компетентност, като същевременно се зачита автономността на страните. Всеки съд, сезиран след отказа от компетентност — с изключение на съдилищата на държавата членка, по силата на чието право е създадено регистрираното партньорство — който е компетентен въз основа на споразумение относно избора на съд или на явяването на ответника, може също по изключение да е необходимо да се откаже от компетентност съгласно същите условия. Накрая, ако с оглед на останалите разпоредби от настоящия регламент никой съд не е компетентен да се произнесе по случая, се създава алтернативно правило за компетентност, чрез което да се предотвратят всички рискове от отказ на правосъдие.
- (37) За да се повиши правната сигурност, предвидимостта и автономността на страните настоящият регламент следва, при определени обстоятелства, да дава на страните възможност да сключат споразумение за избор на съд в полза на съдилищата на

държавата членка на приложимото право или на съдилищата на държавата членка, съгласно чието право е създадено регистрираното партньорство.

- (38) Настоящият регламент не следва да възпрепятства страните да уредят въпроса по извънсъдебен път и по взаимно съгласие, например пред нотариус в държава членка по техен избор, когато това е възможно съгласно правото на тази държава членка. Такава следва да бъде практиката дори ако приложимото към имуществените последици на регистрираното партньорство право не е правото на тази държава членка.
- (39) За да се гарантира, че съдилищата на всички държави членки могат да упражняват компетентност във връзка с имуществените последици на регистрирани партньорства на едни и същи основания, настоящият регламент следва изчерпателно да определи основанията за упражняване на субсидиарна компетентност.
- (40) За да се преодолеят по-специално случаите на отказ от правосъдие, в настоящия регламент следва да се предвиди *forum necessitatis*, който да позволява на съд в държава членка, в изключителни случаи, да се произнася по въпроси, свързани с имуществените последици на регистрирано партньорство, което има тясна връзка с трета държава. Може да се счита, че е налице такъв изключителен случай, когато е невъзможно дадено производство да се проведе в съответната трета държава, например поради гражданска война, или когато разумно не би могло да се очаква от партньор да започне или проведе производство в тази държава. Компетентност, основана на *forum necessitatis*, би могла обаче да се упражнява само ако казусът има достатъчна връзка с държавата членка на сезирания съд.
- (41) В интерес на хармоничното функциониране на правосъдието следва да се избягва постановяването на несъвместими решения в различните държави членки. За тази цел в настоящия регламент следва да се предвидят общи процедурни правила, сходни с правилата от други правни инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси. Такова процедурно правило е правилото за висящо производство (*lis pendens*), което ще се прилага, когато едно и също дело за имуществени последици на регистрирано партньорство се разглежда пред различни съдилища в различни държави членки. С това правило ще се определя кой съд следва да продължи да гледа делото.
- (42) За да се позволи на гражданите да се ползват, при пълна правна сигурност, от преимуществата на вътрешния пазар, с настоящия регламент следва да се даде на партньорите възможност да узнаят предварително кое е правото, приложимо към имуществените последици на тяхното регистрирано партньорство. Ето защо следва да се въведат хармонизирани стълкновителни норми, за да се избегне наличието на противоречащи си резултати. Основната норма следва да създаде гаранции, че имуществените последици на регистрирани партньорства се уреждат от предвидимо право, с което партньорството е тясно свързано. От съображения за правна сигурност и за да се избегне фрагментиране, правото, приложимо за имуществените последици на регистрираното партньорство, следва да урежда партньорството като цяло, т.е. всички имуществени последици на регистрираното партньорство, независимо от естеството на активите и от това дали те се намират в друга държава членка или в трета държава.
- (43) Правото, определено с настоящия регламент, следва да се прилага дори и когато това не е право на държава членка.

- (44) За да улесни партньорите при управлението на тяхното имущество, настоящият регламент следва да оправомощи партньорите да изберат приложимото право за имуществените последици на регистрираното си партньорство, независимо от естеството или местонахождението на имуществото, измежду законодателствата, с които партньорите са тясно свързани, като например поради обичайното си местопребиваване или гражданството си. При все това, за да се избегне ситуация, при която изборът на право не поражда никакви последици и с това партньорите се поставят в положение на правен вакуум, този избор на право следва да бъде ограничен до право, което признава имуществени последици на регистрираните партньорства. Този избор може да бъде направен във всеки момент, преди регистрацията на партньорството, по време на регистрацията или по време на регистрираното партньорство.
- (45) За да се гарантира правната сигурност на сделките и да се предотврати всяка промяна без знанието на партньорите на правото, приложимо към имуществените последици на регистрираните партньорства, промяна на правото, приложимо към имуществените последици на регистрираните партньорства не следва да се прави без изрично изразената воля на страните. Когато е предприета от партньорите, такава промяна не следва да има обратно действие, освен ако това не е заявено изрично от тях. Независимо от случая промяната не може да засяга правата на трети лица.
- (46) Правилата относно материалната действителност и действителността от гледна точка на формата на споразумението за избор на приложимо право следва да се определят по такъв начин, че да се улесни информираният избор на партньорите и да се зачита съгласието им, с цел да се гарантира правна сигурност, както и по-добър достъп до правосъдие. Що се отнася до действителността от гледна точка на формата, следва да се въведат някои предпазни мерки, за да се гарантира, че партньорите осъзнават последствията от своя избор. Като минимално изискване, споразумението за избор на приложимо право следва да бъде изготвено в писмена форма, с дата и подписи на двете страни. Ако обаче правото на държава членка, където двамата партньори пребивават обичайно към момента на сключване на споразумението, предвижда допълнителни изисквания по отношение на формата, тези изисквания следва да бъдат спазени. Например, подобни допълнителни изисквания по отношение на формата могат да съществуват в държава членка, в която е предвидено споразумението да бъде част от споразумение за имуществени отношения между партньорите. Ако към момента на сключване на споразумението партньорите имат обичайно местопребиваване в различни държави членки, чието право предвижда различни изисквания по отношение на формата, е достатъчно съответствие с изискванията на една от тези държави. Ако към момента на сключване на споразумението само единият от партньорите има обичайно местопребиваване в държава членка, която предвижда допълнителни изисквания по отношение на формата, последните следва да бъдат спазени.
- (47) Споразумението за имуществени отношения между партньори е вид разпореждане с имуществото на партньорите, чиято допустимост и приемане варират сред държавите членки. За да се улесни приемането в държавите членки на имуществени права, придобити в резултат на споразумение за имуществени отношения между партньори, следва да бъдат установени правила относно действителността на споразуменията за имуществени отношения между партньори от гледна точка на формата. Споразумението за имуществени отношения между партньорите следва да се изготви в писмена форма, с дата и подпис от двамата партньори. Същевременно

споразумението следва да отговаря и на допълнителните изисквания за действителност от гледна точка на формата, предвидени в правото, приложимо към имуществените последици на регистрираните партньорства, определено съгласно регламента, и в правото на държавата членка, на чиято територия партньорите пребивават обичайно. Настоящият регламент следва да определи и правото, което урежда материалноправната действителност на такова споразумение.

- (48) При липса на избор на приложимо право и за да съчетае необходимостта от предвидимост и правна сигурност със съображенията за реалните условия, в които протича животът на двойката, настоящият регламент следва да предвиди, че имуществените последици на регистрираното партньорство се уреждат от правото на държавата, по чието право е извършено задължителното регистриране на партньорството, необходимо за установяването му.
- (49) Когато в настоящия регламент гражданството се посочва като критерий за привръзка, въпросът как да се разглежда определено лице, което има повече от едно гражданство, е преюдициален въпрос, който попада извън обхвата на настоящия регламент и следва да се урежда от националното право, включително, когато е приложимо, от международните конвенции, при пълно спазване на общите принципи на Европейския съюз. Разглеждането на този въпрос следва да не оказва влияние върху действителността на избора на право, направен в съответствие с настоящия регламент.
- (50) По отношение на определянето на правото, приложимо за имуществените последици на регистрирано партньорство при липса на избор на право и споразумение за имуществените отношения между партньори, съдебният орган на държава членка, по искане на един от партньорите, следва в изключителни случаи, например когато партньорите се преместват в държавата на обичайното си местопребиваване за дълъг период от време, да може да стигне до заключението, че може да се приложи правото на тази държава, ако партньорите са разчитали на него. Независимо от случая промяната не може да засяга правата на трети лица.
- (51) Правото, определено като приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, следва да урежда тези последици от момента на класифициране на имуществото на единия или двамата партньори в различни категории по време на регистрираното партньорство и след прекратяването му до прекратяването на имуществената общност. То следва да включва действието на имуществените последици на регистрираното партньорство върху правоотношенията на един от партньорите с трети лица. При все това правото, приложимо за имуществените последици на регистрираното партньорство може да се противопоставя на трети лица от партньор с цел уреждане на тези последици, само когато правоотношенията между партньора и третото лице са възникнали в момент, когато третото лице е знаело или е следвало да знае за това право.
- (52) По съображения, свързани с обществения интерес, като защита на политическата, социалната или икономическата организация на дадена държава членка, съдилищата и други компетентни органи на държавите членки следва да имат възможност в изключителни случаи да прилагат изключения въз основа на първостепенни повелителни норми. Понятието „първостепенни повелителни норми“ съответно следва да обхваща правила с императивен характер, като правилата за защита на семейното жилище. При все това изключението от прилагането на правото, приложимо към имуществените последици на регистрираното партньорство, следва

да бъде тълкувано тясно, за да продължи да бъде съвместимо с общата цел на настоящия регламент.

- (53) По съображения, също свързани с обществения интерес, съдилищата и други компетентни органи в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства в държавите членки, следва да имат право да пренебрегнат, при изключителни обстоятелства, определени разпоредби на чуждото право, когато в конкретния случай прилагането на тези разпоредби би било в явно несъответствие с обществения ред (*ordre public*) на съответната държава членка. Съдилищата или другите компетентни органи не следва обаче да могат да използват изключението за обществения ред с цел да не прилагат правото на друга държава, да откажат признаването или, според случая, приемането или изпълнението на съдебно решение, автентичен акт или съдебна спогодба от друга държава членка, ако това би било в противоречие с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално с член 21 от нея относно принципа за недискриминация.
- (54) Тъй като има държави, в които успоредно съществуват две или повече правни системи или набор от правила, отнасящи се до въпросите, уредени от настоящия регламент, уместно е да се предвиди в каква степен разпоредбите на настоящия регламент се прилагат в различните териториални единици на тези държави.
- (55) В контекста на общата цел — взаимно признаване на решения, постановени в държавите членки по въпросите на имуществените последици на регистрирани партньорства, настоящият регламент следва да предвиди норми относно признаването, изпълняемостта и изпълнението на решения, подобни на нормите, предвидени в други правни инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси.
- (56) За да се вземат предвид различните системи за уреждане на въпросите, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства в държавите членки, с настоящия регламент следва да се гарантират приемането и изпълняемостта във всички държави членки на автентичните актове във връзка с имуществените последици на регистрирани партньорства.
- (57) Автентичните актове следва да имат в друга държава членка същата доказателствена сила, каквато имат в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимото действие. При определянето на доказателствената сила на даден автентичен акт в друга държава членка или на възможно най-сравнимото действие следва да се посочат видът и обхватът на доказателствената сила на автентичния акт в държавата членка по произход. Следователно доказателствената сила на даден автентичен акт в друга държава членка следва да зависи от правото на държавата членка по произход.
- (58) „Автентичността“ на автентичния акт следва да бъде автономно понятие, което обхваща такива елементи като истинността на акта, формалните предпоставки за него, правомощията на органа, изготвил акта, и процедурата за изготвянето му. То следва да обхваща и фактическите елементи, описани в автентичния акт от съответния орган, като факта, че посочените страни са се явили пред този орган на указаната дата и че са направили посочените изявления. Страна, която желае да оспори автентичността на автентичен акт, следва да направи това пред компетентния съд в държавата членка по произход на автентичния акт съгласно правото на тази държава членка.

- (59) Формулировката „правни актове или правоотношения, вписани в автентичен акт“ следва да се тълкува като позоваване на съдържанието по същество, отразено в автентичния акт. Страна, която желае да оспори правни актове или правоотношения, вписани в автентичен акт, следва да направи това пред компетентните по настоящия регламент съдилища, които следва да решат спора в съответствие с приложимото към имуществените последици на регистрираното партньорство право.
- (60) Ако въпрос, отнасящ се до правни актове или правоотношения, вписани в автентичен акт, бъде повдигнат като инцидентен иск в хода на производство пред съд на държава членка, този съд следва да бъде компетентен да разгледа този иск.
- (61) Автентичен акт, който се оспорва, не следва да има доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, докато трае производството по оспорването. Ако се оспорва само конкретен въпрос, свързан с правните актове или правоотношенията, вписани в автентичния акт, оспореният автентичен акт не следва да има доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход по отношение на предмета на обжалването, докато трае производството по оспорването. Автентичен акт, който е обявен за недействителен в резултат от оспорването му, престава да има доказателствена сила.
- (62) Орган, пред който в контекста на настоящия регламент бъдат представени два несъвместими автентични акта, следва да прецени дали и на кой от двата автентични акта следва да бъде даден приоритет, като вземе предвид обстоятелствата по конкретния случай. Когато от обстоятелствата по случая не става ясно дали и на кой от автентичните актове следва да бъде даден приоритет, въпросът следва да се реши от съдилищата, компетентни съгласно настоящия регламент, или, когато въпросът е повдигнат като инцидентен иск в хода на производството, от съда по производството. При несъвместимост между автентичен акт и решение следва да се разгледат основанията за отказ за признаване на решения съгласно настоящия регламент.
- (63) При все това признаването и изпълнението на решение относно имуществените последици на регистрирано партньорство по силата на настоящия регламент по никакъв начин не следва да предполага признаване на регистрираното партньорство, което стои в основата на решението.
- (64) Следва да се уточни връзката между настоящия регламент и двустранните или многостранни конвенции в областта на имуществените последици на регистрирани партньорства, по които държавите членки са страни.
- (65) За улесняване на прилагането на настоящия регламент следва да се предвиди задължение за държавите членки да предоставят определен тип информация относно своето законодателство и процедури, свързани с имуществените последици на регистрирани партньорства, в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение 2001/470/ЕО на Съвета²⁵. За да се даде възможност за навременно публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз* на цялата информация от значение за практическото прилагане на настоящия регламент, държавите членки следва да предоставят тази информация на Комисията, преди регламентът да започне да се прилага.
- (66) По същия начин, за да се улесни прилагането на настоящия регламент и да се даде възможност за използване на съвременни комуникационни технологии, следва да се предвидят стандартни формуляри за свидетелства, които да бъдат предоставяни във

²⁵ ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 25.

връзка със заявление за декларация за изпълняемост на решение, автентичен акт или съдебна спогодба.

- (67) При изчисляване на периодите и сроковете, предвидени в настоящия регламент, следва да се прилага Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове²⁶.
- (68) С цел осигуряване на еднакви условия за прилагането на настоящия регламент на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия във връзка с изготвянето и последващото изменение на свидетелствата и формулярите, отнасящи се до декларацията за изпълняемост на решения, съдебни спогодби и автентични актове. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията²⁷.
- (69) За приемането на актове за изпълнение за изготвяне и последващо изменение на свидетелствата и формулярите, предвидени в настоящия регламент, следва да се използва процедурата по консултиране в съответствие с процедурата, предвидена в член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (70) Целите на настоящия регламент, а именно свободното движение на хора в Европейския съюз, възможността партньорите да организират помежду си и спрямо трети лица имуществените си отношения, както по време на съвместния си живот, така и при прекратяване на имуществената общност, по-голямата предвидимост и правна сигурност, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците на настоящия регламент, могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, когато това е уместно — чрез засилено сътрудничество между държавите членки. Поради това, съгласно принципа на субсидиарност, заложен в член 5 от Договора за Европейския съюз, Съюзът разполага с компетентност да предприема действия. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (71) Настоящият регламент зачита основните права и спазва принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 7, 9, 17, 21 и 47 от нея, отнасящи се съответно до зачитането на личния и семейния живот, правото на създаване на семейство в съответствие с националните закони, правото на собственост, принципа за недискриминация и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Настоящият регламент трябва се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки, като се зачитат тези права и принципи,

²⁶ ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1.

²⁷ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава I **Обхват и определения**

Член 1 **Приложно поле**

1. Настоящият регламент урежда имуществените последици на регистрираните партньорства.
Той не се прилага към данъчни, митнически или административни въпроси.
2. От обхвата на настоящия регламент са изключени:
 - а) дееспособността на партньорите,
 - б) съществуването, действителността или признаването на регистрирано партньорство,
 - в) задълженията за издръжка,
 - г) наследяването на починал партньор,
 - д) социалното осигуряване,
 - е) правото на прехвърляне или на адаптиране между партньорите в случай на прекратяване или анулиране на регистрираното партньорство на права на пенсиониране или на пенсия за инвалидност, придобити по време на регистрираното партньорство и които не са били източник на доход от пенсии по време на регистрираното партньорство,
 - ж) видът на вещните права, свързани с дадено имущество, и
 - з) вписването в регистър на права върху недвижима или движима собственост, включително правните изисквания за такова вписване, както и последиците от вписването или невписването на такива права в регистър.

Член 2 **Компетентност по въпросите на имуществените последици на регистрираните партньорства в държавите членки**

Настоящият регламент не засяга компетентността на органите на държавите членки да разглеждат въпроси от областта на имуществените последици на регистрираните партньорства.

Член 3 **Определения**

1. За целите на настоящия регламент:

- а) „регистрирано партньорство“ означава режима, на който се подчинява съжителството между две лица, който е предвиден от закона, чиято регистрация е задължителна по силата на закона и който изпълнява наложените от този закон правни изисквания за създаването му;
- б) „имуществени последици на регистрирано партньорство“ означава съвкупността от правила, свързани с имуществените отношения на партньорите, помежду им и в отношенията им с трети лица, които произтичат от правоотношението, създадено с регистрирането на партньорството или неговото прекратяване;
- в) „споразумение за имуществени отношения между партньори“ означава всяко споразумение, с което партньорите или бъдещите партньори уреждат имуществените последици на тяхното регистрирано партньорство;
- г) „автентичен акт“ означава документ в областта на имуществените последици на регистрирано партньорство, който е формално съставен или вписан като автентичен акт в държава членка и чиято автентичност:
 - i) се отнася до подписа и съдържанието на автентичния акт, и
 - ii) е установена от публичен орган или всеки друг орган, оправомощен за това от държавата членка по произход;
- д) „решение“ означава всяко решение в областта на имуществените последици на регистрирано партньорство, постановено от съд на държава членка, независимо от наименованието на решението, включително решение на съдебен служител относно определянето на разходите или разноските;
- е) „съдебна спогодба“ означава споразумение в областта на имуществените последици на регистрирано партньорство, одобрено от съд или сключено пред съд в хода на дадено производство;
- ж) „държава членка по произход“ означава държавата членка, в която е постановено решението, съставен е автентичният акт или е одобрена е или сключена съдебната спогодба, според случая;
- з) „държава членка на изпълнението“ означава държавата членка, в която се иска признаване и/или изпълнение на решението, на автентичния акт или на съдебната спогодба;

2. За целите на настоящия регламент „съд“ означава всеки съдебен орган и всички други органи и правни специалисти, компетентни по въпросите на имуществените последици на регистрирани партньорства, които упражняват съдебни функции, или действат чрез делегиране на правомощия от страна на съдебен орган, или действат под контрола на съдебен орган, при условие че тези други органи и правни специалисти предоставят гаранции за своята непристрастност и за правото на всички страни да бъдат изслушвани и при условие че решенията, които постановяват съгласно правото на държавата членка, в която действат:

- i) могат да бъдат обжалвани пред съдебен орган или да бъдат преразглеждани от такъв орган; и
- ii) имат сходна сила и последици като решение на съдебен орган по същия въпрос.

Държавите членки изпращат уведомление до Комисията относно другите органи и правни специалисти, посочени в първа алинея, в съответствие с член 64.

Глава II

Компетентност

Член 4

Компетентност в случай на смърт на един от партньорите

Когато съд на държава членка бъде сезиран по въпроси от областта на наследяването на регистриран партньор по смисъла на Регламент (ЕС) № 650/2012, съдилищата на тази държава са компетентни да се произнасят по въпроси относно имуществените последици на регистрираното партньорство, възникнали във връзка с този наследствен казус.

Член 5

Компетентност в случаи на прекратяване или анулиране

1. Когато съд на държава членка бъде сезиран да се произнесе по прекратяването или анулирането на регистрирано партньорство, съдилищата на тази държава са компетентни да се произнасят относно имуществените последици на регистрираното партньорство, произтичащи от прекратяването или анулирането, когато партньорите са съгласни за това.
2. Ако споразумението, посочено в параграф 1, е сключено преди съдът да бъде сезиран да се произнесе по въпроси на имуществените последици на регистрираното партньорство, споразумението съответства на изискванията на член 7.

Член 6

Компетентност в други случаи

Когато никой съд на държава членка не е компетентен в съответствие с член 4 и член 5 или в случаите, различни от предвидените в член 4 или член 5, компетентността да се произнася по имуществените последици на регистрираното партньорство принадлежи на съдилищата на държавата членка:

- a) на чиято територия партньорите имат обичайно местопребиваване към момента на сезиране на съда, или, ако това не е изпълнено,
- б) на чиято територия партньорите са имали последното обичайно местопребиваване, ако единият от тях все още живее там към момента на сезиране на съда, или, ако това не е изпълнено,
- в) на чиято територия ответникът има обичайно местопребиваване към момента на сезиране на съда или, ако това не е изпълнено,

- г) по еднаквото гражданство на партньорите към момента на сезиране на съда, или, ако това не е изпълнено,
- д) по силата на чието право е създадено регистрираното партньорство.

Член 7

Избор на съд

1. При случаите, които попадат в обхвата на член 6, страните могат да се споразумеят съдилищата на държавата членка, чието право е приложимо в съответствие с член 22 или член 26, параграф 1, или съдилищата на държавата членка, съгласно чието право е създадено регистрираното партньорство, да имат изключителна компетентност да се произнасят по въпроси, свързани с режима на имуществени отношения на регистрираното им партньорство.
2. Споразумението се представя в писмена форма, с отбелязана дата и подписано от страните. Всяко съобщаване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, се счита за равностойно на „писмена форма“.

Член 8

Компетентност, основана на явяването на ответника

1. Извън компетентността, която произтича от други разпоредби на настоящия регламент, компетентен е този съд на държава членка, чието право е приложимо в съответствие с член 22 или член 26, параграф 1, и пред който се яви ответникът. Това правило не се прилага, когато ответникът се явява, за да оспори компетентността, или в случаите, попадащи в обхвата на член 4.
2. Преди да приеме компетентност по параграф 1, съдът се уверява, че ответникът е информиран за правото си да оспори компетентността, както и за последиците от явяването или неявяването си.

Член 9

Алтернативна компетентност

1. Ако съд на държава членка, който е компетентен съгласно членове 4 и 5, член 6, букви а), б), в) или г), счете, че неговото право не предвижда правния институт на регистрираното партньорство, той може да се откаже от компетентност. Ако съдът реши да се откаже от компетентност, той прави това незабавно.
2. Когато съд, посочен в параграф 1, се откаже от компетентност и когато страните в производството се споразумеят да възложат компетентност на съдилищата на всяка друга държава членка в съответствие с член 7, компетентни да се произнасят по въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираното партньорство, са съдилищата на тази държава членка.

В останалите случаи компетентни да се произнасят по имуществените последици на регистрираното партньорство са съдилищата на всяка друга държава членка съгласно членове 6 или 8.

3. Настоящият член не се прилага, когато страните са получили прекратяване или анулиране на регистрирано партньорство, които могат да бъдат признати в държавата членка на сезирания съд.²⁸

Член 10

Субсидиарна компетентност

Ако нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно членове 4, 5, 6, 7 и 8 или когато всички съдилища по член 9 са обявили, че се отказват от компетентност, и нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно член 6, буква д), членове 7 и 8, съдилищата на държава членка са компетентни, доколкото недвижимото имущество на единия или на двамата партньори се намира на територията на тази държава членка, но в такъв случай сезираният съд е компетентен да се произнесе само относно това недвижимо имущество.

Член 11

Forum necessitatis

Ако нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно членове 4, 5, 6, 7, 8 и 10 или когато всички съдилища по член 9 са обявили, че се отказват от компетентност, и нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно член 6, буква д), членове 7, 8 и 10, съдилищата на държава членка могат по изключение да се произнесат относно имуществените последици на регистрирано партньорство, ако производството не може да се образува или проведе в рамките на разумното или не е възможно в трета държава, с която случаят е тясно свързан.

Случаят трябва да е свързан в достатъчна степен с държавата членка на сезирания съд.

Член 12

Насрещни искове

Съдът, в който се води производството на основание членове 4, 5, 6, 7, 8, 10 или 11, е компетентен също така да разглежда насрещни искове, доколкото те попадат в обхвата на настоящия регламент.

Член 13

Ограниченост на производството

1. Когато имуществото на починалия, чието наследяване попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 650/2012, включва активи, намиращи се в трета държава, съдът, сезиран да се произнесе по имуществените последици на регистрираното партньорство, може по искане на една от страните да реши да не се произнася по отношение на един или повече такива активи, ако може да се очаква, че решението му по отношение на тези активи няма да бъде признато и, когато е приложимо, обявено за изпълняемо в тази трета държава.
2. Параграф 1 не засяга правото на страните да ограничат обхвата на производството съгласно правото на държавата членка на сезирания съд.

²⁸

Подобна формулировка („могат да бъдат признати“) може да бъде намерена в преработения регламент „Брюксел I“, член 33, параграф 1, буква а), член 33, параграф 3, член 34, параграф 1, буква б) и съображение 23.

Член 14
Сезиране на съд

За целите на настоящата глава съдът се смята за сезиран:

- а) към датата на подаване в съда на исковата молба или на равностоен документ, при условие че впоследствие ищецът не е пропуснал да предприеме необходимите действия за уведомяване или връчване на съответните документи на ответника, или
- б) ако документът трябва да бъде връчен, преди да бъде внесен в съда, към момента на получаването му от отговорната за връчването служба, при условие че впоследствие ищецът не е пропуснал да предприеме необходимите действия за внасянето на документа в съда; или
- в) ако производството е образувано служебно от съда към момента, в който съдът взема решение за образуване на производството, или, ако такова решение не е необходимо, към момента на регистрирането на делото от съда.

Член 15
Проверка за компетентност

Когато съд на държава членка бъде сезиран по дело, свързано с имуществените последици на регистрирано партньорство, което не попада в неговата компетентност по силата на настоящия регламент, той служебно се обявява за некомпетентен.

Член 16
Проверка за допустимост

1. Когато ответник, който има обичайно местопребиваване на територията на държава, различна от държавата членка, където е предявен искът, не се яви на делото, компетентният според настоящия регламент съд спира производството, докато не се установи, че ответникът е имал възможност да получи исковата молба или равностоен документ своевременно, за да организира защитата си, или че са били предприети всички необходими мерки за тази цел.
2. Член 19 от Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. за връчването в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела²⁹ се прилага вместо разпоредбите на параграф 1 от настоящия член, ако исковата молба или равностоен документ трябва да бъдат предадени от една държава членка на друга в изпълнение на въпросния регламент.
3. Ако разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Съвета са неприложими, се прилага член 15 от Хагската конвенция от 15 ноември 1965 г. за връчване в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, ако исковата молба или равностоен документ трябва да се изпратят в чужбина в изпълнение на тази конвенция.

²⁹ ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 79.

Член 17
Висящ процес

1. Когато искове с един и същ предмет, на едно и също основание и между едни и същи страни са предявени в съдилища на различни държави членки, съдът, пред който искът е предявен по-късно, спира служебно производството до установяване на компетентността на първия сезиран съд.
2. По посочените в параграф 1 дела по искане на сезиран със спора съд всеки друг сезиран съд незабавно уведомява първия съд относно датата, на която е бил сезиран.
3. След установяване на компетентността на първия сезиран съд, съдът, пред който е предявен иск по-късно, се отказва от компетентност в полза на първия сезиран съд.

Член 18
Свързани искове

1. Когато свързани искове са висящи пред съдилища на различни държави членки, съдът, пред който искът е предявен по-късно, може да спре производството.
2. Когато тези искове са висящи пред първоинстанционни съдилища, съдът, пред който искът е предявен по-късно, може също да се откаже от компетентност по молба на една от страните, при условие че първият сезиран съд е компетентен по отношение на въпросните искове и правото му допуска тяхното съединяване.
3. За целите на настоящия член исковете се смятат за свързани, когато те се намират в такава тясна връзка помежду си, че е целесъобразно да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си решения, постановени в отделни производства.

Член 19
Временни, включително охранителни, мерки

Към съдилищата на държава членка може да се отправи искане за такива временни мерки, включително охранителни мерки, каквито съществуват съгласно нейното право дори ако съгласно настоящия регламент съдилищата на друга държава членка са компетентни по същността на спора.

Глава III
Приложимо право

Член 20
Всеобщо приложение

Правото, определено като приложимо съгласно настоящия регламент, се прилага дори когато не е право на държава членка.

Член 21
Единство на приложимото право

Правото, приложимо към имуществените последици на регистрирано партньорство, се прилага за всички активи, които са засегнати от тези последици, независимо от тяхното местонахождение.

Член 22

Избор на приложимо право

1. Партньорите или бъдещите партньори могат да се споразумеят да посочат или променят правото, приложимо към имуществените последици на тяхното регистрирано партньорство, при условие че това право придава имуществени последици на правния институт на регистрираното партньорство и при условие че това право е едно от следните:
 - а) правото на държавата, в която партньорите или бъдещите партньори, или единият от тях, имат обичайно местопребиваване към момента на сключване на споразумението,
 - б) правото на държавата, чийто гражданин е един от партньорите или бъдещите партньори към момента на сключване на споразумението, или
 - в) правото на държавата, по чието право е създадено регистрираното партньорство.
2. Освен ако партньорите не са договорили друго, смяната по време на партньорството на правото, приложимо към режима на имуществените отношения на регистрираното им партньорство, има действие само в бъдеще.
3. Всяка смяна с обратно действие на приложимото право съгласно параграф 2 не засяга по неблагоприятен начин правата на трети лица, произтичащи от това право.

Член 23

Действителност по отношение на формата на споразумението за избор на приложимо право

1. Споразумението, посочено в член 22, се изготвя в писмена форма, с вписване на дата и полагане на подписи от двамата партньори. Всяко съобщаване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, се счита за равностойно на „писмена форма“.
2. Ако обаче правото на държавата членка, в която двамата партньори имат обичайно местопребиваване към момента на сключване на споразумението, предвижда допълнителни изисквания по отношение на формата за споразуменията за имуществени отношения между партньори, се прилагат тези изисквания.
3. Ако към момента на сключване на споразумението партньорите имат обичайно местопребиваване в различни държави членки и ако съответното право на тези държави предвижда различни изисквания по отношение на формата за споразуменията за имуществени отношения между партньори, споразумението се смята за действително по отношение на формата, ако отговаря на условията, посочени в правото на една от тези държави.
4. Ако към момента на сключване на споразумението само единият от партньорите има обичайно местопребиваване в държава членка и ако в тази държава се предвиждат допълнителни изисквания по отношение на формата за споразуменията за имуществени отношения между партньори, се прилагат тези изисквания.

Член 24

Съгласие и материалноправна действителност

1. Наличието и действителността на споразумението относно избора на правото или на отделна разпоредба от това споразумение се определят от правото, което би било приложимо съгласно член 22 от настоящия регламент, ако споразумението или разпоредбата биха били действителни.
2. Въпреки това, за да установи, че не е изразил съгласие, всеки един от партньорите може да се позове на правото на държавата, в която има обичайно местопребиваване към момента на сезиране на съда, ако от обстоятелствата е видно, че не е оправдано последиците от неговите действия да се определят в съответствие с правото, определено в параграф 1.

Член 25

Действителност по отношение на формата на споразумение за имуществени отношения между партньори

1. Споразумението за имуществени отношения между партньори се изготвя в писмена форма, с вписана дата и положен подпис от двамата партньори. Всяко съобщаване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, се счита за равностойно на „писмена форма“.
2. Ако обаче правото на държавата членка, в която двамата партньори имат обичайно местопребиваване към момента на сключване на споразумението, предвижда допълнителни изисквания по отношение на формата за споразуменията за имуществени отношения между партньори, се прилагат тези изисквания.

Ако към момента на сключване на споразумението партньорите имат обичайно местопребиваване в различни държави членки и ако съответното право на тези държави предвижда различни изисквания по отношение на формата за споразуменията за имуществени отношения между партньори, споразумението се смята за действително по отношение на формата, ако отговаря на условията, посочени в правото на една от тези държави.

Ако към момента на сключване на споразумението само единият от партньорите има обичайно местопребиваване в държава членка и ако в тази държава се предвиждат допълнителни изисквания по отношение на формата за споразуменията за имуществени отношения между партньори, се прилагат тези изисквания.
3. Ако обаче правото, приложимо за имуществените последици на регистрираното партньорство предвижда допълнителни изисквания по отношение на формата, се прилагат тези изисквания.

Член 26

Приложимо право при липса на избор от страните

1. При липса на споразумение съгласно член 22, приложимото право за имуществените последици на регистрираните партньорства е правото на държавата, по силата на чието право е създадено регистрираното партньорство.
2. По изключение и по молба на някой от партньорите съдебният орган, който е компетентен да се произнася по въпроси, засягащи имуществените последици на регистрираните партньорства, може да реши, че правото на държава, различна от

държавата, чието право е приложимо съгласно параграф 1, урежда имуществените последици на регистрираното партньорство, ако това право придава имуществени последици на правния институт на регистрираното партньорство и ако ищецът удостовери, че:

- а) последното общо обичайно местопребиваване на партньорите е било в тази друга държава за значително дълъг период от време; и
- б) и двамата партньори са разчитали на правото на тази друга държава при организацията и планирането на имуществените си отношения.

Правото на тази друга държава се прилага от момента на създаване на регистрираното партньорство, освен ако някой от партньорите изрази несъгласие. В такъв случай правото на тази друга държава има действие от момента на установяване на последното общо обичайно местопребиваване в тази друга държава.

Прилагането на правото на другата държава не засяга по неблагоприятен начин правата на трети лица, произтичащи от правото, приложимо съгласно параграф 1.

Параграф 3 не се прилага, когато партньорите са сключили споразумение за имуществени отношения между партньори преди установяването на последното им общо обичайно местопребиваване в тази друга държава.

Член 27

Обхват на приложимото право

Правото, приложимо към имуществените последици на регистрираните партньорства по настоящия регламент, определя, наред с другото:

- а) класификацията на имуществото на единия или двамата партньори в различни категории по време на регистрираното партньорство и след прекратяването му,
- б) прехвърлянето на имущество от една категория в друга,
- в) отговорността на единия партньор за задължения и дългове на другия партньор,
- г) правомощията, правата и задълженията на който и да било от партньорите или на двамата партньори по отношение на имуществото,
- д) делбата, разпределянето или осребряването на имущество при прекратяване на регистрираното партньорство,
- е) действието на имуществените последици на регистрираните партньорства върху правоотношенията на един от партньорите с трети лица, и
- ж) материалноправната действителност на споразумението за имуществени отношения между партньорите.

Противопоставимост на трети лица

1. Независимо от разпоредбата на член 27, буква е), при спор между трето лице и единия или двамата партньори, никой от партньорите не може да противопоставя на трето лице правото, което урежда имуществените последици на регистрирано партньорство между партньорите, освен ако това трето лице е знаело или, при полагане на дължимата грижа, е следвало да знае за това право.
2. Счита се, че третото лице знае, ако
 - а) правото, което урежда имуществените отношения на регистрираното партньорство е правото на
 - i) държавата, чието право е приложимо към сделката, сключена между един от партньорите и третото лице,
 - ii) държавата, на чиято територия договарящият партньор и третото лице пребивават обичайно, или
 - iii) в случаите, засягащи недвижимо имущество, държавата, на чиято територия се намира това имущество,
 - или
 - б) всеки от партньорите е изпълнил приложимите изисквания за разкриване или регистриране на имуществените последици на регистрираното партньорство, предвидени в правото на:
 - i) държавата, чието право е приложимо към сделката, сключена между един от партньорите и третото лице
 - ii) държавата, на чиято територия договарящият партньор и третото лице пребивават обичайно, или
 - iii) в случаите, засягащи недвижимо имущество, държавата, на чиято територия се намира това имущество.
3. Когато по силата на параграф 1 партньорът не може да противопоставя на трето лице правото, което урежда имуществените последици на регистрирано партньорство, тези имуществени последици спрямо третото лице ще се уреждат от:
 - а) правото на държавата, чието право е приложимо към сделката, сключена от един от партньорите и третото лице; или
 - б) в случаите, засягащи недвижимо имущество или регистрирани активи или права, правото на държавата, на чиято територия се намира това имущество или в която са регистрирани активите или правата.

Член 29

Адаптиране на вещни права

Когато дадено лице се позове на вещно право, което притежава съгласно приложимото към имуществените последици на регистрираното партньорство право, а правото на държавата членка, в която е извършено позоваването, не познава въпросното вещно право, това вещно право, ако е необходимо и доколкото е възможно, се адаптира към най-близкото равностойно вещно право съгласно законодателството на тази държава, като се вземат предвид целите и интересите, преследвани от конкретното вещно право, и свързаните с него последици.

Член 30

Първостепенни повелителни норми

1. Някоя разпоредба от настоящия регламент не ограничава прилагането на първостепенните повелителни норми на правото на сезирания съд.
2. Първостепенните повелителни норми са норми, чието спазване държавата членка разглежда като решаващо за защита на нейните обществени интереси, като например политическата, социалната или икономическата организация на държавата, доколкото те са приложими към всеки случай, попадащ в обхвата им, независимо от приложимото на друго основание право към имуществените последици на регистрираното партньорство съгласно настоящия регламент.

Член 31

Обществен ред

Прилагането на разпоредба от правото на държава, определено с настоящия регламент, може да бъде отказано само ако то е явно несъвместимо с обществения ред на сезирания съд.

Член 32

Изключване на препращането

Прилагането на правото на дадена държава, определено с настоящия регламент, означава прилагане на действащите правни норми на тази държава, различни от нормите на нейното международно частно право.

Член 33

Държави с повече от една правна система — интертериториални стълкновения на закони

1. Когато правото, определено като приложимо от настоящия регламент, е правото на държава, която включва няколко териториални единици, всяка от които има собствен правен режим в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, вътрешните стълкновителни норми на тази държава определят съответната териториална единица, чиито законови правила се прилагат.
2. При липса на такива вътрешни стълкновителни норми:
 - а) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на приложимото право съгласно разпоредбите относно обичайното местопребиваване на партньорите се тълкува като позоваване на

правото на териториалната единица, в която партньорите имат обичайно местопребиваване;

- б) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на приложимото право съгласно разпоредбите относно гражданството на партньорите се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица, с която партньорите са най-тясно свързани;
- в) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на приложимото право съгласно която и да е друга разпоредба, която използва други елементи като свързващи критерии, се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица по местонахождение на съответния елемент.

Член 34

Държави с повече от една правна система — междуличностни стълкновения на закони

По отношение на държава, в която съществуват две или повече правни системи или съвкупност от норми, приложими за различни категории лица в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, всяко позоваване на правото на тази държава се тълкува като отнасящо се за правната система или съвкупността от норми, определени от действащите в тази държава правила. При отсъствие на такива правила се прилага правната система или съвкупност от правила, с която (които) партньорите имат най-тясна връзка.

Член 35

Неприлагане на настоящия регламент към вътрешните стълкновения на закони

Държава членка, в която различни териториални единици имат собствен правен режим в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, не е длъжна да прилага настоящия регламент към стълкновенията на закони, възникнали единствено между правните режими на такива единици.

Глава IV

Признаване, изпълняемост и изпълнение на решения

Член 36

Признаване

1. Решенията, постановени в държава членка, се признават в другите държави членки, без да се изисква каквато и да е специална процедура.
2. В случай на оспорване всяка заинтересована страна, чието основно искане е признаването на решение, може в съответствие с процедурите, предвидени в членове 44—57, да поиска решението да бъде признато.
3. Ако изходът на дело в съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентно възникнал въпрос за признаване, този съд е компетентен да се произнесе по въпроса.

Член 37

Основания за непризнаване

Решение не се признава:

- а) ако признаването явно противоречи на обществения ред (*ordre public*) на държавата членка, в която се иска признаване;
- б) на неявилния се ответник не е връчена исковата молба или равностоен документ своевременно и по начин, който да му позволи да организира защитата си, освен в случай че ответникът не е упражнил правото си да оспори решението, въпреки че е имал възможност да направи това;
- в) то противоречи на решение, постановено в производство между същите страни в държавата членка, в която се иска признаване;
- г) когато то противоречи на решение, постановено по-рано в друга държава членка или в трета държава между същите страни по спор със същия предмет и на същото основание, при условие че по-рано постановеното решение отговаря на условията, необходими за признаването му в държавата членка, в която се иска признаване.

Член 38

Основни права

Член 37 се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки при спазване на основните права и принципи, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално член 21 от нея относно принципа на недискриминация.

Член 39

Забрана за преразглеждане на компетентността на съда по произход

1. Компетентността на съдилищата на държавата членка по произход не може да се преразглежда.
2. Критерият за обществен ред (*ordre public*), посочен в член 37, не се прилага към нормите за компетентност, посочени в членове 4—12.

Член 40

Забрана за преразглеждане по същество

При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на решение, постановено в държава членка.

Член 41

Спиране на производството за признаване

Съдът на държава членка, пред който се иска признаване на решение, постановено в друга държава членка, може да спре производството, ако решението е предмет на обжалване по общия ред в държавата членка по произход.

Член 42

Изпълняемост

Решенията, постановени в държава членка и подлежащи на изпълнение в нея, са изпълняеми в друга държава членка, когато по искане на заинтересована страна те са били обявени за подлежащи на изпълнение там в съответствие с процедурата, предвидена в членове 44—57.

Член 43

Определяне на местоживеене

За да определи дали за целите на процедурата, предвидена в членове 44—57, дадена страна има местоживеене в държавата членка по изпълнение, сезираният съд прилага вътрешното право на тази държава членка.

Член 44

Териториална компетентност

1. Молбата за декларация за изпълняемост се подава пред съда или пред компетентния орган на държавата членка по изпълнение, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 64.
2. Териториалната компетентност се определя според местоживеенето на страната, срещу която е поискано изпълнението, или според мястото на изпълнението.

Член 45

Процедура

1. Процедурата за подаване на молба се урежда от правото на държавата членка по изпълнение.
2. Молителят не е длъжен да има пощенски адрес или упълномощен представител в държавата членка по изпълнение.
3. Молбата се придружава от следните документи:
 - а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата достоверност;
 - б) свидетелство, издадено от съда или компетентния орган на държавата членка по произход, като се използва формулярът, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 67, параграф 2, без да се засяга разпоредбата на член 46.

Член 46

Непредставяне на свидетелство

1. Ако не бъде представено свидетелството, посочено в член 45, параграф 3, буква б), съдът или компетентният орган може да даде срок за представянето му или да приеме равностоен документ или, ако прецени, че разполага с достатъчно информация, да не изиска представянето му.
2. Ако съдът или компетентният орган го изискват, се представя превод или транслитерация на документите. Преводът се извършва от лице, което притежава правоспособност за извършване на преводи в една от държавите членки.

Член 47

Декларация за изпълняемост

Решението се обявява за подлежащо на изпълнение веднага след приключване на формалностите по член 45 без преразглеждане по член 37. Страната, срещу която е поискано изпълнението, няма право на този етап от производството да прави забележки по молбата.

Член 48

Уведомяване за решението по молбата за декларация за изпълняемост

1. Решението по молбата за декларация за изпълняемост се съобщава незабавно на молителя в съответствие с процедурата, установена от правото на държавата членка на изпълнение.
2. Декларацията за изпълняемост се връчва или съобщава на страната, срещу която е поискано изпълнението, заедно със съдебното решение, ако то все още не ѝ е връчено или съобщено.

Член 49

Обжалване на решението по молбата за декларация за изпълняемост

1. Решението по молбата за декларация за изпълняемост може да се обжалва от всяка от страните.
2. Жалбата се подава в съда, относно който съответната държава членка е уведомила Комисията в съответствие с член 64.
3. Жалбата се разглежда в съответствие с правилата на състезателната процедура.
4. Ако страната, срещу която е поискано изпълнението, не се яви пред съда, сезиран с жалба от молителя, се прилага член 16, дори когато страната, срещу която е поискано изпълнението, няма местоживееене в никоя от държавите членки.
5. Декларацията за изпълняемост може да се обжалва в срок от 30 дни от връчването или съобщаването ѝ. Ако местоживееенето на страната, срещу която е поискано изпълнението, е в държава членка, различна от държавата, в която е издадена декларацията за изпълняемост, срокът за обжалване е 60 дни и започва да тече от датата на връчването или съобщаването лично на лицето или на неговия адрес. Не се допуска удължаване на срока по причина на отдалеченост.

Член 50

Процедура за оспорване на решението, постановено по жалбата

Решението, постановено по жалбата, може да бъде оспорено само съгласно процедурата, относно която съответната държава членка е уведомила Комисията в съответствие с член 64.

Член 51

Отказ или отмяна на декларация за изпълняемост

Съдът, пред който е подадена жалбата по член 49 или член 50, отказва или отменя декларация за изпълняемост само на някои от основанията, посочени в член 37. Съдът постановява решението си незабавно.

член 52

Спиране на производството

Съдът, пред който е подадена жалбата по член 49 или член 50, по молба на страната, срещу която се иска изпълнение, спира производството, ако изпълнението на решението е спряно в държавата членка по произход поради подадена жалба.

Член 53

Временни, включително охранителни, мерки

1. Когато съдебно решение трябва да бъде признато по силата на настоящата глава, няма пречки молителят да поиска временни, включително охранителни, мерки, в съответствие с правото на държавата членка на изпълнение, без да се изисква декларация за изпълняемост по смисъла на член 47.
2. Декларацията за изпълняемост съдържа по закон правомощие за предприемане на всякакви охранителни мерки.
3. По време на определения в член 49, параграф 5 срок за обжалване на декларацията за изпълняемост и докато се вземе решение по жалбата, спрямо имуществото на страната, срещу която е поискано изпълнението, не могат да се предприемат други мерки за изпълнение, освен охранителни.

Член 54

Частична изпълняемост

1. Когато е постановено решение по няколко точки от иска, а декларацията за изпълняемост не може да бъде издадена за всички, съдът или компетентният орган издава такава за една или няколко от тях.
2. Молителят може да поиска декларацията за изпълняемост да се ограничава до определени части от решението.

Член 55

Правна помощ

Молител, който в държавата членка по произход се е възползвал от цялостна или частична правна помощ или е бил освободен от разходи или разноски, има право във всички производства за декларация за изпълняемост да се ползва от най-благоприятната правна помощ или най-обхватното освобождаване от разходи и разноски, които се предвиждат съгласно правото на държавата членка на изпълнение.

Член 56

Освобождаване от гаранции, обезпечения или депозити

Не се изисква обезпечение, гаранция или депозит, под каквото и да е название, от страна, подала молба в дадена държава членка за признаване, изпълняемост или изпълнение на решение, постановено в друга държава членка, въз основа на обстоятелството, че лицето е чужд гражданин или че няма местоживеене или местопребиваване в държавата членка по изпълнение.

Член 57

Освобождаване от данъци, налози или такси

При производства за издаване на декларация за изпълняемост в държавата членка по изпълнение не се събират никакви данъци, налози или такси, изчислени въз основа на стойността на иска.

Глава V

Автентични актове и съдебни споразумения

Член 58

Приемане на автентични актове

1. Автентичните актове, съставени в дадена държава членка, имат същата доказателствена сила в друга държава членка, както в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимата сила, при условие че това не противоречи явно на обществения ред (*ordre public*) в засегнатата държава членка.

Лице, което желае да използва автентичен акт в друга държава членка, може да поиска от органа, съставящ автентичния акт в държавата членка по произход, да попълни формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 67, параграф 2, в който е описано каква доказателствена сила има автентичният акт в държавата членка по произход.

2. Оспорване на автентичността на автентичен акт се прави пред съдилищата на държавата членка по произход и решението по оспорването се взема по силата на правото на тази държава. Оспорваният автентичен акт няма никаква доказателствена сила в друга държава членка, докато оспорването е висящо пред компетентния съд.
3. Оспорване на правните актове или правоотношенията, вписани в автентичен акт, се прави пред съдилищата, които са компетентни съгласно настоящия регламент, и решение по оспорването се взема по силата на правото, приложимо съгласно глава III. Оспорваният автентичен акт няма никаква доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, по отношение на предмета на обжалването, докато оспорването е висящо пред компетентния съд.
4. Ако изходът от производството пред съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентен иск, свързан с правните актове или правоотношенията, вписани в автентичен акт в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, компетентен да се произнесе по този иск е същият съд.

Член 59

Изпълняемост на автентични актове

1. Автентичен акт, който подлежи на изпълнение в държавата членка по произход, се обявява за изпълняем в друга държава членка по молба на заинтересована страна в съответствие с процедурата, предвидена в членове 44—57.
2. За целите на член 45, параграф 3, буква б) органът, който е съставил автентичния акт, издава по молба на заинтересованата страна свидетелство, като използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 67, параграф 2.

3. Съдът, сезиран с жалба съгласно член 49 или член 50, отказва или отменя декларация за изпълняемост само ако изпълнението на автентичния акт явно противоречи на общественения ред (*ordre public*) в държавата членка на изпълнение.

Член 60

Изпълняемост на съдебни спогодби

1. Съдебни спогодби, които подлежат на изпълнение в държавата членка по произход, се обявяват за изпълняеми в друга държава членка по молба на всяка заинтересована страна в съответствие с процедурата, предвидена в членове 44—57.
2. За целите на член 45, параграф 3, буква б) съдът, който е одобрил съдебната спогодба или в който тя е сключена, издава по молба на всяка заинтересована страна свидетелство, като използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 67, параграф 2.
3. Съдът, сезиран с жалба съгласно член 49 или член 50, отказва или отменя декларация за изпълняемост само ако изпълнението на съдебната спогодба явно противоречи на общественения ред (*ordre public*) в държавата членка по изпълнение.

Глава VI

Общи и заключителни разпоредби

Член 61

Легализация и други подобни формалности

Легализация или друг подобен вид формален акт не се изисква за документи, издадени в държава членка съгласно настоящия регламент.

Член 62

Връзка със съществуващи международни конвенции

1. Настоящият регламент не засяга прилагането на двустранните или многостранните конвенции, по които една или няколко държави членки са страни към момента на приемането му и които засягат въпроси, уредени от него, без да се засягат задълженията на държавите членки по силата на член 351 от Договора.
2. Независимо от разпоредбата на параграф 1, в отношенията между държавите членки настоящият регламент има предимство пред конвенциите, които се отнасят до уредени от него въпроси и по които държавите членки са страни.

Член 63

Информация, която се предоставя на обществеността

С цел предоставяне на информация на обществеността в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела държавите членки предоставят на Комисията кратко описание на националните си разпоредби и процедури в областта на режимите на имуществени отношения при регистрирани партньорства, включително сведения за вида орган, който е компетентен по въпросите на режимите на имуществени отношения при регистрирани партньорства, и противопоставимостта на трети лица съгласно член 28.

Държавите членки постоянно актуализират тази информация.

Член 64

Информация относно данните за връзка и процедурите

1. Най късно до ...* държавите членки съобщават на Комисията:
 - а) съдилищата или органите, компетентни да разглеждат молби за декларация за изпълняемост в съответствие с член 44, параграф 1 и да се произнасят по жалби срещу решения по такива молби в съответствие с член 49, параграф 2;
 - б) процедурите по оспорване на решението, постановено по жалба, посочени в член 50.

Държавите членки уведомяват Комисията за всякакви последващи промени в тази информация.

2. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* изпратената съгласно параграф 1 информация с изключение на адресите и другите данни за връзка на съдилищата и органите, посочени в параграф 1, буква а).
3. Комисията осигурява публичен достъп до изпратената съгласно параграф 1 информация чрез всички подходящи средства, по-специално чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

Член 65

Изготвяне и последващо изменение на списъка, в който се съдържа информацията, посочена в член 3, параграф 2

1. Въз основа на изпратените от държавите членки уведомления Комисията изготвя списък на другите органи и правните специалисти, посочени в член 3, параграф 2.
2. Държавите членки уведомяват Комисията за всички последващи промени в информацията, която се съдържа в този списък. Комисията съответно изменя списъка.
3. Комисията публикува списъка и евентуалните му последващи изменения в *Официален вестник на Европейския съюз*.
4. Комисията предоставя публичен достъп до цялата информация, за която е нотифицирана в съответствие с параграфи 1 и 2, чрез други подходящи средства, по-специално чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

Член 66

Изготвяне и последващо изменение на свидетелствата и формулярите, посочени в член 45, параграф 3, буква б) и членове 58, 59 и 60

Комисията приема актове за изпълнение с цел изготвяне и последващо изменение на свидетелствата и формулярите, посочени в член 45, параграф 3, буква б) и членове 58, 59 и 60. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 67, параграф 2.

* OJ: please insert the date: 9 months before the date of application of this Regulation.

Член 67

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 68

Клауза за преглед

1. Не по-късно от осем години след датата на прилагане, и на всеки пет години след това, Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането на настоящия регламент. Ако е необходимо, докладът се придружава от предложения за изменение на настоящия регламент.
2. Не по-късно от пет години след датата на прилагане Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането на членове 9 и 38 от настоящия регламент. Този доклад оценява по-специално степента, до която тези членове са гарантирали достъп до правосъдие.
3. За тази цел държавите членки съобщават на Комисията съответната информация за прилагането на настоящия регламент от съдилищата им.

Член 69

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент се прилага само за образувани правни производства, формално съставени или вписани автентични актове и одобрени или сключени съдебни спогодби на или след датата на неговото прилагане, при условията на параграфи 2 и 3.
2. Ако обаче производството е образувано в държавата членка по произход преди датата на начало на прилагането на настоящия регламент, решенията, постановени след тази дата, се признават и изпълняват в съответствие с разпоредбите на глава IV, ако приложимите правила относно компетентността съответстват на тези, предвидени от разпоредбите на глава II.
3. Разпоредбите на глава III се прилагат само за партньори, които са регистрирали партньорството си или са определили приложимото право за имуществените отношения на регистрираното си партньорство след датата на прилагане на настоящия регламент.

Член 70

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент се прилага считано от ...³⁰, с изключение на членове 63 и 64, които се прилагат считано от ...³¹, и членове 65, 66 и 67, които се прилагат считано от....³²

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета

Председател

³⁰ Две години и половина след влизането му в сила.

³¹ Девет месеца преди датата на прилагане.

³² Денят след датата на влизане в сила на настоящия регламент.